

9. 8. 2022

Dvacet let od velké vody v knihovně

Povodeň, jejíž druhá vlna se Českem prohnala mezi 12. a 15. srpnem 2002, překvapila svoji intenzitou. Následky byly tragické. Voda brala lidské životy, ničila majetek a na dlouhou dobu ovlivnila každodenní život nejen v hlavním městě. Ani knihovně se voda nevyhnula.

Krizový štáb MKP poprvé zasedal 12. 8. 2002 odpoledne a připravoval se na opatření proti dvacetileté vodě. O dva dny později voda kulminuje na hladině tisícileté vody a zaplavuje sídelní oblasti při celém pražském toku Vltavy od Zbraslavi až po Holešovice. Tehdejší výšku hladiny vody na mnoha místech připomínají pamětní štítky s ryskou a datem. Jedna je umístěna i ve Velkém sále Ústřední knihovny na Mariánském náměstí.

Velká voda zasáhla tři objekty Městské knihovny v Praze a jejich vybavení. Prakticky úplně byly zatopeny sály v suterénu Ústřední knihovny (Praha 1), kde stál asi 5 m vysoký sloupec vody. Zničeny byly pobočky v Holešovicích na Ortenově nám. (Praha 7), kde byl v tu dobu umístěn také fond vzácných tisků, a pobočka v Karlíně (Praha 8).

Pobočka na Ortenově náměstí byla zaplavena do výše 1,5 m; fond vzácných tisků byl uložen v podzemním podlaží a na rozdíl od skladových fondů v Ústřední knihovně nebyl evakuován. Ortenovo náměstí bylo oficiálně mimo záplavovou zónu, voda však nepřitekla vrchem, ale kanalizací. Zaplavený fond byl z velké části zachráněn pouze díky dobrovolníkům, kteří knihy vynášeli, třídili, omývali čistou vodou, balili do fólií a skládali do přepravek. Následně byl fond odvážen mrazíci auty do Mochovských mrazíren, kde při teplotě -20 stupňů Celsia knihy čekaly několik let na vysušení.

Nejstarší knihou z fondu vzácných tisků MKP, která byla při povodních vážně poškozena a následně restaurována, je Pražská bible. Online výstava Příběhy knih nabízí představení Oddělení vzácných tisků, pohled pod ruce restaurátorů a výběr toho nejzajímavějšího, co oddělení uchovává. Výstava je dostupná na <https://exhibition.indihu.cz/view/Pbhknih2022-08-05T091438935Z/start>.

Velká voda v roce 2002 v Městské knihovně v Praze zničila asi 46 000 svazků, tj. asi dvě procenta tehdejšího knihovního fondu MKP a poškozeno bylo 20 000 svazků vzácných tisků. Celkové škody na knižním fondu, budovách a zařízení knihovny byly odhadovány na 40 000 000 Kč.

Fotografie z archivu MKP:

https://drive.google.com/drive/folders/14u-jMeXMwD4VWs1odhpeSi_KIB1TMe1-?usp=sharing